

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 6. Utrum Verbum ita corpus humanum, & animam rationalem
assumpserit, ut divinitas, corpus & anima in unam personam coaluerint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83614)

secreta quadam ineffabilique conjunctione in una persona unum nobis Jesum Christum & Filium constituerint. Juxta sanctum Doctorem igitur, in Christo post unionem naturæ manent diversæ, & divinitas ac humanitas, quamvis vera unionem coeuntes, non unam tertiam naturam, sed unum Christum, & unum Filium, qui simul Deus & homo est, constituerunt.

In epistola ad Joannem Antiochenum scripta, quæ incipit, *Latentur celi*, sanctus Cyrillus relata confessione Episcoporum Orientalium, in qua expressè admittunt duas naturas post unionem; in ea enim sic loquuntur: *Duarum naturarum facta est unio, & propterea unum Christum, unum Filium, unum Dominum confitemur, Secundum hunc inconfuse unitatis intellectum sanctam Virginem Deiparam esse confitemur, &c.* Hac, inquam, Orientalium confessione relata, Cyrillus sic continuè prosequitur: *Cum has ergo sacras vestras voces legissemus, & nos ipsos quoque non aliter sentire animadvertissemus, ... glorificavimus omnium Salvatorem Deum, &c.* Duas igitur in Christo naturas, eaque substantialiter & secundum hypostasim unitas, cum Orientalibus Episcopis agnoscebat Cyrillus, quod confirmatur ex eo, quod inferius hæc subiicit: *Unus est Dominus Jesus Christus, quamvis naturarum differentia non ignoretur, è quibus inexplicabilem illam unionem factam fuisse dicimus.*

Porrò quia non deerant, qui præfatam Orientalium confessionem, ipsumque Cyrillum ejus laudatorem, ed quod in illa Orientales duas naturas nominarent, & ita sentirent cum Nestorio, qui duas quoque naturas dicebat, ut refert Cyrillus ipse in communitorio ad Eulogium presbyterum, ibidem responderet, non omnia quæ dicunt hæretici, statim rejicienda esse, & Nestorium non errare, duas naturas dicendo, sed earum substantialem & hypostaticam unionem negando. *Verum*, inquit, *qui hoc nomine nos accusant, respondendum est, non omnia, quæ hæretici dicunt, statim fugienda ac repudianda esse: multa enim consentiunt ex iis, quæ nos quoque asserimus. licet duas naturas esse dicat (Nestorius) carnis & Verbi Dei differentiam significans (in quo rectè sentit) est enim alia Verbi, alia carnis natura; attamen (in quo malè sentit) unionem unam nobiscum non conficitur (à quo errore longè absumus) nos enim illas adunantes, unum Christum, unum eundemque Filium, unum Dominum confitemur, &c.* Duas itaque naturas dicebat Cyrillus cum Nestorio; sed eas, contra eundem Nestorium, secundum hypostasim unitas, adeoque unum Christum, unum eundem Filium, unum Dominum efficientes constitebatur.

Ad probationem R. S. Cyrillum loco laudato non dicere, unam naturam Verbi incarnati: sed, quod longè aliud est, unam naturam Verbi incarnatam. Dicendo absolute & simpliciter unam naturam Verbi incarnati, unicam in Christo naturam assereret: at dicendo unam naturam Verbi incarnatam, non aliud intendit significare, & significat, quàm naturam divinam & humanam in Verbo unitas esse substantialiter, & secundum hypostasim, atque per unionem illam eas coivisse in unam personam, unum Christum, unum Filium, unum Dominum, ut ipse disertis verbis asserit in suo ad Eulogium communitorio proximè citato, ubi ait de Nestorio loquens: *Licet duas naturas esse dicat, carnis & Verbi Dei differentiam significans. attamen unionem unam nobiscum non conficitur: nos enim illas adunantes, unum Christum, unum eundem Filium, unum Dominum confitemur, & unam propterea Dei naturam incarnatam dicimus.* Quare quinta Synodus generalis canone 8. rectè mentem Cyrilli interpretatur, eum ait, Cyrillum, dicendo unam Dei Verbi naturam incarnatam, non aliud voluisse, quàm quod ex divina natura & humana, unionem secundum subsistentiam facta, unus Christus effectus est. Sed

Ad plenam loci, qui nobis objicitur, intelligentiam, Nota. Nestorius dicebat hominem assumptum cum Deo Verbo adorandum esse, sed tamquam alte-

rum cum altero, ac proinde duplici adoratione, una scilicet, quæ ad Dei Verbum, altera verò, quæ ad purum hominem assumptum terminaretur, quarumque prima esset adoratio latriæ, altera verò non. Blasphemam hanc Nestorii doctrinam damnavit Cyrillus in Alexandrina sua Synodo canone 8. quo dicitur: *Si quis hominem assumptum unam cum ipso Dei Verbo adorandum, una cum illo glorificandum, una cum illo tamquam alterum in altero existentem Deum appellandum esse dicere ausus fuerit, (hunc enim intellectum particula cum adjecta, perpetuo & necessario afferre consuevit) & non una potius adoratione Emmanuelem honorat; unamque illi glorificationem attribuit, quatenus Verbum factum est caro; anathema sit.*

Porrò in loco illo, qui nobis objicitur, non aliud intendit Cyrillus, quàm quod in præfato canone: *Agnoscamus*, inquit cum Athanasio in lib. de incarnatione Verbi, illum Dei Filium Deum esse secundum spiritum; filium autem hominis secundum carnem: non duas naturas (scilicet non substantialiter, sed accidentaliter tantum unitas) unam (divinam) adorandam (adoratione latriæ) alteram non adorandam (eadem illa adoratione) sed unam naturam divini Verbi incarnatam, quæ simul cum ejus carne una adoratione (latriæ) adoratur: neque duos rursus filios, alterum verum adorandumque (latriæ) nempe Filium Dei; alterum ex Maria hominem (purum, adeoque) non adorandum (latriæ), sed per gratiam, perinde ac ceteri homines in filium cooperatum, &c. (proindeque non nisi inferiori adoratione, quæ dulia dicitur adorandum.)

Quid igitur hic volunt Athanasius & Cyrillus? In Christo non esse alterum & alterum, sed unum; non esse duos filios, unum Dei, & alterum hominis, sed unum, qui simul est Filius Dei & hominis, adeoque in Christo non esse duos, simul quidem adorandos, sed adoratione diversâ, quorum scilicet unus, nempe Filius Dei, supremæ, alter verò, nempe filius hominis, inferiori adoratione adorandus sit; sed unum tantum, unica, nempe supremæ adoratione adorandum, utpote Emmanuelem, seu Deum simul & hominem.

Breviter, hic Athanasius & Cyrillus agnoscunt, non duas naturas, sed unam naturam divini Verbi incarnatam, hoc est, Christum non esse duas naturas discretas, & in recto, sed unam naturam Verbi divini humanæ conjunctam hypostaticè, proindeque unam in recto, nempe divinam, & alteram in obliquo, nempe humanam, atque aded Christum non esse duos, sed unum, nempe Verbum cum sua divina natura habens humanam, quacum una supremæ adoratione adorandum est.

ARTICULUS VI.

Utrum Verbum ita corpus humanum, & animam rationalem assumpserit, ut divinitas, corpus, & anima in unam personam coalescerent.

RESPONSIO.

Verbum sic corpus humanum, & animam rationalem assumpserit, ut divinitas, corpus, & anima in unam & eandem personam coalescerent, hoc est, ut post assumptionem, una & eadem persona in duabus naturis, divina & humana, subsisteret, atque ita una & eadem persona simul sit Deus & homo.

Est contra Theodorum Mopsuestenum, & Nestorium, & prob. 1. auctoritate Scripturæ. Joannis cap. 1. dicitur: *Verbum caro factum est.* Ergo vel Verbum desinit esse Deus, quod dici non potest, nec dicunt Theodorus, & Nestorius; vel Verbum simul est Deus & homo, adeoque una & eadem persona simul est Deus & homo. Ad Philippenses cap. 2. sic loquitur Apostolus: *Hoc enim sentite in vobis, quod & in Christo Jesu, qui cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est, esse se aequalem Deo; sed semetipsum exinanivit, formam servi accipiens, in similitudinem*

multitudinem hominum factus, & habitu inventus ut homo, humiliavit semetipsum, factus obediens, &c. Ergo ex Apostolo, Deus Verbum in aliquo vero sensu semetipsum exinanivit, uniendo se naturæ humanæ. At in nullo sensu semetipsum exinanire potuit, uniendo se naturæ humanæ unionem accidentali & morali, quæ est secundum inhabitationem, affectum voluntatis, & dignitatis communicationem, quo modo Verbum naturæ humanæ unitum esse, Theodorus & Nestorius volunt. Ergo Verbum univit se naturæ humanæ unionem substantiali, vel, ut Patres loquuntur, secundum hypostasim, & unionem physicam; ita ut per hanc unionem, Verbum verè factum sit homo, & ex hac unionem resultarit una persona in duabus naturis, divina & humana, subsistens, unus Dominus, unus qui simul est Deus & homo, unus qui simul est Dei & hominis Filius, unus Christus.

Argumentum hoc suggerit sanctus Thomas opusculo secundo cap. 203, ubi sic contra Nestorium ex verbis Apostoli laudatis argumentatur: *Hanc unionem Dei & hominis Apostolus exinanitionem nominat, dicens Philipp. 2. de Filio Dei, qui cum in forma Dei esset... Non est autem exinanitio Dei, quod creaturam rationalem inhabitet per gratiam: alioquin & Pater, & Spiritus exinanirentur, quia & ipsi creaturam rationalem per gratiam inhabitant, dicente Domino de se, & de Patre, Joan. 14. Ad eum venimus, & mansionem apud eum faciemus. Et Apostolus de Spiritu sancto, 1. Corinth. 3. Spiritus Dei habitat in vobis.*

Legitur Joan. cap. 8. *Antequam Abraham fieret, ego sum.* Et cap. 10. *Ego & Pater unum sumus.* Ex quibus locis sic argumentor cum S. Thoma, opusculo 2. cap. 203. In his locis persona loquentis attribuit sibi, quæ Dei sunt, nempe divinitatem cum æternitate: nam vox, *Ego*, personam loquentis demonstrat. Persona autem loquentis his in locis est persona Christi, his enim in locis Christus loquitur. Ergo persona Christi Deus est. Sed persona Christi est Christus ipse. Ergo persona Christi simul est Deus & homo, cum Christus sit homo.

1. Joan. c. 5. dicitur: *Quis est, qui vincit mundum, nisi qui credit quoniam Jesus est Filius Dei?* Et Matth. cap. 16. *Tu es Christus Filius Dei vivi.* Et Joan. c. 9. *Tu credis in Filium Dei? Respondit ille & dixit: Quis est Domine, ut credam in eum? Et dixit ei Jesus: Et vidisti eum, & qui loquitur tecum, ipse est. At ille ait: Credo Domine, & procidens adoravit eum.* In penultimo textu Petrus Christo querenti, quem eum esse dicat, ipse cum aliis discipulis respondet, eum esse Filium Dei; quam responsionem non modo non improbat Christus, sed e contra mirificè extollit, dicendo: *Beatus es Simon, &c.* illique præmium promittit primatum Ecclesiæ dicendo: *Tu es Petrus, &c.* In ultimo verò textu cæco illuminato apertè declarat, se esse Filium Dei, sequè ab eo ut Filium Dei adorari patitur. Ex quibus sic jam argumentor, Si Christus est Deus, una est persona Dei & hominis. Verum prius. Ergo, &c. Sequelam maioris non negat Nestorius, & est per se manifesta. Nam si in Christo alia est persona Dei, & alia persona hominis, Christus non est Deus, sed purus homo. Minor verò patet ex locis Scripturæ laudatis.

Prob. 2. Ex symbolis: nam de Filio Dei dicitur in symbolo Apostolico: *Qui conceptus est de Spiritu sancto, natus ex Maria Virgine, passus, &c.* Et in Nicæno: *Qui propter nos homines & propter nostram salutem descendit, & incarnatus est, & homo factus: passus est, & resurrexit, &c.* Et in Constantinopolitano: *Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cælis, & incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria Virgine, & homo factus est, crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & sepultus est, &c.* Quæ omnia apertè falsa sunt, si Verbi cum natura humana unio substantialis non est adeòque si persona Verbi diversa & distincta est à persona hominis ex virgine nati: in hac enim hypothesi omnia illa, quæ in laudatis symbolis dicuntur, soli personæ ho-

minis ex Virgine nati convenient, nullatenus verò personæ Verbi. Ita ex symbolo Apostolico S. Thomas cap. proximè citato ratiocinatur: *Non enim, inquit ea quæ sunt hominis, de Filio Dei predicarentur, nisi eadem esset persona Filii Dei & hominis, quia quæ uni personæ conveniunt, non ex hoc ipso de altera predicantur: sicut quæ conveniunt Paulo, non ex hoc ipso predicantur de Petro. Apertè igitur ex laudatis symbolis colligitur, unam & eandem in Christo personam esse Dei & hominis; quod ampliùs demonstratur ex symbolo Athanasiano, in quo hæc leguntur: *Est ergo fides recta, ut credamus, & confiteamur, quia Dominus noster Jesus Christus Dei Filius, Deus & homo est... perfectus Deus, perfectus homo, ex anima rationali & humana carne subsistens... qui licet Deus sit & homo, non duo tamen, sed unus est Christus... unus omnino non confusione substantiæ, sed unitate personæ.**

Prob. 3. Auctoritate Patrum qui ante quartum sæculum scripserunt, & disertis verbis asseruerunt Christum esse Filium Dei, seu Deum Verbum. Primus occurrit Iustinus Martyr in apologia 2. ubi ait: *Jesus Christus, unus & solus propriè Filius Deo genitus, qui nimirum ratio & verbum ejus, & primogenitus, virtus est.*

Iustinum sequuntur Irenæus, qui, lib. 3. adversus hæreses ubi cap. 17. hunc præfixit titulum: *Offensio quoniam unus & idem & ipse Deus Christus Verbum sit Dei.* Clemens Alexandrinus in admonitione ad gentes: *Verbum quidem, inquit, ab alto petita origine, divinum universorum principium & fuit, & est: quia autem nunc nomen accepit olim sanctificatum, potestate dignum Christus, novum mihi vocatum est canticum. Hinc ergo verbum Christus... nunc autem apparuit hominibus hic ipse Verbum, qui solus est ambo Deus & homo.* Dionysius Alexandrinus in epistola adversus Paulum Samosatenum: *Christus, inquit, non solo nomine, sed veritate est Christus Jesus, qui est ante secula Verbum, & ipse factus est homo, ex Maria incarnatus.* Tertullianus in libro de præscriptionibus cap. 13. *Regula est autem fidei, inquit, ut (credamus Verbum Dei Patris Filium) delatum ex Spiritu Dei Patris & virtute in Virginem Mariam, carnem factum in utero ejus, & ex ea natum hominem, & esse Jesum Christum.* Et Cyprianus in libro adversus idola. *Sermo, inquit, & Filius Dei mittitur... hic in Virginem illabitur, carne Spiritu sancto cooperante induitur... hic Deus noster, hic Christus est.*

Prob. 4. Ex Patribus, qui post sæculum tertium, & ante exortam Nestorianam hæresim scripserunt. Pro quibus omnibus hic erunt Athanasius in epist. ad Epictetum, ubi ait: *Quomodo christiani hominis appellationem usurpare non verentur, qui Verbum in hominem factum perinde atque in aliquem Prophetarum, descendisse asserunt, & non ipsum, sumpto ex Maria corpore, hominem factum; sed alium Christum, alium rursus esse Dei Verbum, quod ante Mariam, & secula erat Filius Patris?*

Gregorius Nazianzenus in epist. 1. ad Cledonium: *Si quis, inquit, duos introducit filios, unum quidem ex Deo & Patre, alterum verò ex Maria, non autem unum atque eundem, is quoque ab ea adoptione excidat, quæ rectam fidem servantibus promissa est. Dua namque naturæ sunt; Deus & homo... non tamen duo sunt filii. Superiùs dixerat: Neque enim hominem à divinitate separamus: sed utrumque unum eundemque esse profiteamur: primo quidem non hominem, sed Deum & Filium unicum, ac sæculis omnibus antiquiorem... in fine autem etiam hominem propter salutem nostram assumptum, &c.*

Ambrosius lib. 2. de fide cap. 4. Unus, inquit, in utraque (divinitate & carne) loquitur Dei Filius, quia in eodem utraque natura est... quasi Deus loquitur, quæ sunt divina, quia Verbum est: quasi homo dicit, quæ sunt humana, quia in mea substantia (sibi substantialiter unita) loquebatur. Hieronymus in epist. ad Hedibiam, q. 9. ubi sic loquitur: *Hæc dicimus,*

timus, non quod alium Deum, alium hominem esse credamus, & duas personas faciamus in uno Filio Dei, sicut nova heresis calumniatur: sed unus atque idem Filius Dei, & filius hominis est.

Et Augustinus in enchiridio cap. 33. Christus Jesus, inquit, Dei Filius est, & Deus & homo est: Deus ante omnia secula, homo in nostro seculo; Deus, quia Dei Verbum, Deus enim erat Verbum: homo autem, quia in unitatem persona accessit Verbo anima rationalis & caro: quocirca in quantum Deus est, ipse & Pater unum sunt; in quantum autem homo, Pater major est illo: cum enim esset unicus Dei Filius, non gratia, sed natura, ut esset etiam plenus gratia, factus est & hominis filius: idemque ipse utrumque, ex utroque unus Christus... unus Dei Filius, idemque hominis filius; unus hominis filius, idemque Dei Filius: non duo Filii Dei, Deus & homo, sed unus Dei Filius: Deus sine initio, homo à certo initio, Dominus noster Jesus Christus.

Prob. 5. ex Patribus, qui post exortam Nestorianam heresim scripserunt: pro quibus omnibus hic erunt Cyrillus in epistola synodica ad Nestorium scripta, cui duodecim anathematismi subiecti sunt, & in quorum primo anathematizatur is, qui non confitetur Emmanuelem verum Deum esse, & ob id sanctam Virginem Deiparam. In secundo, qui non confitetur Dei Patris Verbum carni secundum hypostasim unitum, & unum unum cum sua carne esse Christum, eundem nimirum Deum simul & hominem. Et in tertio, qui in uno Christo post unionem dividit hypostases, eaque duntaxat conjunctione easdem inter se nectit, quæ est secundum dignitatem, hoc est, auctoritatem, vel potestatem, & non ea potius, quæ est secundum naturalem unionem.

Leo Magnus sermone 7. in nativitate Domini. In utraque ergo natura, inquit, idem est Dei Filius, nostra suscipiens, & propria non amittens... Quod Verbum caro factum est, non hoc significat, quod in carnem sit Dei natura mutata, sed quod à Verbo in unitatem persone sit caro suscepta. Et in 1. sermone sic loquitur: Salva igitur proprietate utriusque substantie, & in unam coeunte personam, suscipitur à Majestate humilitas... Deusque verus & homo verus in unitatem Domini temperatur, ut quod nostris remediis congruebat, unus atque idem Dei hominumque mediator, & mori posset ex uno, & resurgere posset ex altero.

Fulgentius in libro de fide ad Petrum diaconum cap. 17. Firmissime tene, inquit, & nullatenus dubites, Deum Verbum carnem factum, unam habere divinitatis suæ, carnisque personam: Deus enim verbum plenam naturam humanam ita sibi veraciter unire dignatus est, & permanente divinitate suâ, ita Verbum caro factum est, ut quævis naturaliter non hoc sit verbum, quod caro, quia duarum naturarum veritas manet in Christo, secundum unam tamen personam idem verbum caro ab ipso fieret materna conceptionis initio. Deus enim Verbum non accepit personam hominis, sed naturam; & in æternam personam divinitatis, accepit temporalem substantiam carnis.

Gregorius Magnus in epist. ad Quirinum Episcopum, in qua hæc habet: Ad sanctam Ecclesiam catholicam venientes (Nestoriani de vera fidei firmitate & confessione docendi sunt, ut unum eundemque Dei & hominis Filium, Deum Dominum nostrum Jesum Christum credant, ipsam existentem in divinitate ante secula, & ipsum factum hominem in fine seculorum, quia Verbum caro factum est... non immutando quod erat, sed suscipiendo quod non erat... Una itaque persona est Verbum & caro... Si juxta errorem Nestorii, alius verbum, atque alius esset, homo Jesus Christus, qui verus est homo, utique verus Deus non esset, & vita æterna; sed unigenitus Filius Verbum ante secula, factus est homo: hic est ergo verus Deus & vita æterna, &c.

Et Damascenus in libro de natura composita contra Acephalos, ubi ait: Pietatis finibus nos ipsos con-

tinentes, unam ex divinitate atque humanitate compositam personam dicimus: nam ipsa, ævo omni antiquior, Dei Verbi hypostasis, cum in sanctæ ac perpetuæ Virginis utero habitasset, in ipso carnem animatam, ac ratione utentem condidit, carnisque animate ac ratione prædita hypostasis extitit; factusque est ex perfecta divinitate ac perfecta humanitate unus Christus, unus Filius Dei & hominis, unus Dominus, idem Deus perfectus, & homo perfectus, &c.

Prob. 6. ex Synodis particularibus, quarta Romana sub Damalo, dicente anathematismo 15. Si quis non dixerit, excruciatum carne Dei Filium, & carne mortem gustasse... anathema sit. Et 16. Si quis non dixerit, quod in carne, quam assumpsit, sedet ad dexteram Patris, in qua venturus est judicare vivos & mortuos, anathema sit. In quibus anathematismis aperte supponitur, Filium Dei esse suppositum carnis in Christo, adeoque in Christo unicum esse suppositum.

Toletana I. in regula fidei, in qua sic ait: Hunc igitur Filium Dei, Deum naturam à Patre ante omne omnino principium, sanctificasse uterum Mariæ Virginis, atque ex ea verum hominem, sine virili generum semine, suscepisse, duabus duntaxat naturis, id est, deitatis & carnis, in unam convenientibus omnino personam, id est, Dominum nostrum Jesum Christum, &c. confitemur.

Toletana IV. can. 1. in quo hæc leguntur: Incarnatus est (Filius Dei) ex Spiritu sancto, & sancta gloriosa Dei genitrice Virgine Maria, & natus ex ipsa... anima & carne perfectum, sine peccato, suscipiens hominem, manens quod erat, assumens quod non erat... habens in una persona duarum naturarum proprietatem; natura enim in illo due, Deus & homo, non autem duo filii & Dei duo, sed idem una persona in utraque natura.

Lateranensi sub Martino primo, actione 5. pluribus canonibus, in 6. sic habetur: Si quis secundum sanctos Patres non confiteatur, propriè & secundum veritatem ex duabus & in duabus naturis, substantialiter unitis, inconfusè & indivisè unum eundemque esse Dominum & Deum Jesum Christum, condemnatus sit.

Forojulensi in symbolo fidei, in quo dicitur: Incarnatus est de Spiritu sancto, & ex semper Virgine Maria verus homo factus est, verusque permanet Deus... in una Christi Jesu persona verus Dei, verusque hominis filius. Non alter hominis filius, & alter Dei: sed unus idemque Dei hominisque Filius in utraque natura, divina scilicet & humana. Quæ verba Synodus Arclatenis VI. an. 813, celebrata, transcribit can. 1.

Prob. 7. auctoritate Conciliorum generalium, Nicæni I. & Constantinopolitani I. in symbolis jam allegatis. Ephesini, in quo Nestorii epistola, quæ incipit, Admirabilem litterarum, & in qua sacram Virginem, non Deiparam, sed Christiparam appellandam esse decernebat, negabatque Deum Verbum in ejus utero, & ex ejus substantia hominem factum, ut heterodoxa ab Episcopis omnibus anathematizata est, ipseque, in hæresi obstinatus, Episcopali dignitate privatus est, & ab universo sacerdotum consorcio & cœtu alienatus.

Chalcedonensis actione 5. in definitione fidei, ubi hæc leguntur: Sequentes igitur sanctos Patres, unum eundemque confiteri Filium & Dominum nostrum Jesum Christum, consonanter omnes docemus, eundem perfectum in deitate, & eundem perfectum in humanitate, Deum verum & hominem verum... ante secula quidem de Patre genitum secundum deitatem, in novissimis autem diebus eundem propter nos & propter nostram salutem ex Maria Virgine Dei genitrice secundum humanitatem... nusquam sublatam differentiam naturarum propter unionem, magisque salva proprietate utriusque nature, & in unam personam atque substantiam concurrentem: non in duas personas partitum, aut divisum, sed unum eundemque Filium, & unigenitum Deum Verbum, Dominum Jesum Christum.

Con-

Constantinopolitani II. collatione 8. can. 2. in quo anathematizatur, qui non confiteatur Dei Verbi duas esse nativitates, unam quidem ante secula ex Patre, alteram vero in ultimis diebus ejusdem ipsius, qui . . . incarnatus de sancta gloriosa Dei genitrice & semper Virgine Maria, natus est ex ipsa. Et can. 3. in quo anathematizatur, qui dicit, alium esse Deum verum, qui miracula fecit, & alium Christum qui passus est; vel Deum Verbum cum Christo esse nascentem de muliere; vel in ipso esse ut alterum in altero, & non unum eundemque Dominum nostrum Jesum Christum, Dei Verbum incarnatum, & hominem factum, &c. Et can. 5. anathematizatur, qui unam substantentiam Domini nostri Jesu Christi sic intelligit, tanquam susipientem plurimarum substantentiarum significationem, & per hoc introducere conatur in mysterio Christi duas substantentias, seu duas personas; & duarum personarum, quas intro producit, unam personam dicit secundum dignitatem & honorem, & adorationem, sicut Theodorus & Nestorius insanienter conscripserunt.

Constantinopolitani III. actione 18. & ultima, in fidei expositione usurpantis verba Chalcedonensis supra laudata, Nicæni II. actione 7. in definitione, in qua sic ait: *Constituimus autem & Dominam nostram sanctam Mariam propriè ac veraciter Dei genitricem: quoniam peperit carne unum ex sancta Trinitate, Christum Deum nostrum, secundum quod & Ephe-sinum prius dogmatizavit Concilium, quod impium Nestorium, cum collegis suis, tanquam personalem dualitatem introducens, ab Ecclesia pepulit.* Et Lateranensis IV. sub Innocentio III. verbis jam aliàs relatis ex capite firmiter.

Obj. 1. Philippensium cap. 2. de Christo dicitur: *In similitudinem hominum factus, & habitu inventus ut homo.* Et Colossensium cap. 2. *In ipso inhabitat omnis plenitudo divinitatis corporaliter.* Ergo, &c. *R. ad 1.* hujus loci sensum esse, quod Filius Dei hominibus factus sit sibi substantialiter, uniendo scilicet sibi substantialiter humanam naturam, atque secundum exteriorem figuram talem visum esse, quales sunt puri homines. *R. ad 2.* sensum esse, quod in Christo secundum humanitatem inspecto, omnis plenitudo divinitatis realiter ac substantialiter habiter, per unionem scilicet substantialem divinitatis cum ipsa humanitate, in Verbi persona. Utriusque responsionis bonitas patet ex eo, quod Apostolus, Christum Deum esse, disertè asserat, Romanorum, cap. 9. & alibi.

Obj. 2. Patres passim asserunt, Verbum assumpsisse hominem. Sanctus Basilius in Psalmum 59. vocat Christum Deiserum. Et Damascenus humanitatem Christi appellat instrumentum divinitatis. *R. ad 1.* Patres sic loquendo, concretum pro abstracto accipere, & hominem pro humanitate. *R. ad 2.* Basilium, non Christum, sed Christi carnem vocare Deiseram. *R. ad 3.* Damascenus humanitatem Christi vocat divinitatis instrumentum, non separatam, sicut securis est instrumentum fabri, sed conjunctum, & quidem substantiali conjunctione, atque ad personam unitatem pertinente: sicut corpus est instrumentum animæ, cui substantialiter unitum est, nec suppositi diversitatem inducit.

Obj. 3. Humanitas Christi est substantia prima, singularis, individua. Ergo est persona. Ergo in Christo præter personam divinam Verbi, est etiam persona humana. *R. neg. conf.* utramque. Itaque licet humanitas Christi sit substantia prima, singularis & individua, non est tamen persona: nam primo habetur ab alio principali, nempe à Verbo: unde sicut manus, v.g. quamvis sit substantia quædam singularis, non est tamen hypostasis, quia ab alio principali habetur, nempe ab homine: ita humanitas Christi, &c. Hanc responsionem suggerit S. Thomas opusculo 3. cap. 6. ubi sic objectionem proponit: *Si quis objiciat, quod humana natura etiam in Christo non sit accidens, sed substantia quædam, non autem universalis, sed particularis, quæ hypostasis dicitur; videtur consequi, quod ipsa humana natura in Christo hypostasis*

Simonet Theol. Tom. II.

quædam sit, præter hypostasim Dei Verbi, & sic in Christo erunt duæ hypostases.

Ad hanc autem objectionem sic respondet S. Doctor: *Considerare debet, qui sic objicit, quod non omnis substantia particularis, hypostasis dicitur, sed solum illa, quæ ab aliquo principali non habetur: manus enim hominis substantia est quædam particularis, non tamen potest dici hypostasis, nec persona, quia habetur à principali, quod est homo; alioquin in quovis homine essent tot hypostases, vel persone, quot membra, vel partes. Humana ergo natura in Christo non est accidens, sed substantia, non universalis, sed particularis, nec tamen hypostasis, dici potest, quia assumitur à principali, scilicet à Dei Verbo.*

2. Persona est substantia discreta, per se existens, & seorsum posita: at humanitas talis non est; siquidem subsistit in Verbo, à quo habetur per intimam & substantialem unionem: sicut manus existit in homine, & ab illo per unionem substantialem habetur: tam enim, imò magis humanitas Christi Verbo, seclusis imperfectionibus, conjuncta est, quàm manus homini; & tam, imò multò magis humanitas Christi est sua natura Verbi, quàm manus est sua manus hominis: nam unio humanitatis Christi cum Verbo longè major est ac præstantior, quàm unio manus cum homine.

3. Persona est substantia per se tota, integra & completa: at humanitas Christi non est talis; cum ulterius compleatur & perficiatur substantialiter à Verbo, cui est unita, & quod est ejus persona: eo ipso enim quod Verbum est persona naturæ humanæ, est quoddam ejus complementum substantiale, & quædam ejus perfectio substantialis, seclusa tamen omni imperfectione, se tenente ex parte Verbi.

4. Denique confirmatur responsio nostra. Illud non est persona, quod se habet ad modum partis, & ejus imperfectiones habet; nam manifestum est, illud non esse substantiam per se totam & integram. Atqui humanitas Christi se habet ad modum partis, & ejus imperfectiones habet. Ergo, &c. *Prob. min.* Nam 1. humanitas Christi perficitur substantialiter per Verbum, in quo existit, ut modò probatum est. 2. Habet se ad Verbum, ut id quod habetur, ad id, quod habet; nam ut ait sanctus Thomas, principalioris est habere, & Verbum est id, quod est principalis in homine Deo. 3. Non est sua sed alterius, sed non est sui juris, sed Verbi: natura enim sua non est, sed personæ cujus est natura: humanitas autem Christi est natura personæ Verbi. 4. Non est propriè id quod est, sed id, quo Verbum est homo: natura enim non est propriè id, quod est, sed id, quo persona est in tali specie. 5. Propriè loquendo non ejus est agere, sed Verbi per eam: nam propriè loquendo, non est naturæ agere, sed personæ per naturam: unde illud, Actiones sunt suppositorum. 6. Denique totum quod est, Verbi est, non sui: nam totum quod est natura, non ipsius naturæ, sed personæ est cujus est natura: persona enim habet, & natura habetur. Ergo, &c.

Dices. Humanitas Christi est completa in ratione naturæ. Ergo est substantia per se tota & integra. *R. neg. conf.* Aliud enim est, aliquid esse completum in ratione naturæ, & aliud, esse substantiam totam & integram per se: nam potest aliquid esse natura completa, & simul esse pars, vel saltem ad modum partis se habere: quod autem est pars, aut habet se ad modum partis, non est substantia tota & integra, ut patet ex terminis.

Dices iterum. Si humanitas Christi non est substantia tota & integra, caret aliqua perfectione naturali, adeoque Verbum incarnatum non est perfectus homo, quod fidei repugnat. Ergo, &c. *R. dist. 1. conf.* Caret aliqua perfectione naturali, pertinente ad naturam humanam, N. Pertinente ad humanam hypostasim, C. Unde ad 2. conf. *R. neg.* Ut enim Verbum incarnatum; sit perfectus homo, sufficit quod humanitas Christi habeat perfectiones omnes naturales, quæ ad naturam humanam pertinent.

At inquit. Concilia & Patres docent Verbum assumptiſſe perfectione omnes naturales hominis, excepto peccato. *R.* Concilia & Patres loqui de perfectionibus, ad naturam humanam pertinentibus, non verò de pertinentibus ad humanam hypotaſim: alioquin dicendum eſſet à Verbo non ſolùm naturam humanam, ſed etiam humanam perſonam aſſumptam fuiſſe, atque ita in Chriſto duas eſſe perſonas, quod Conciliis & Patribus repugnat, & eſt orthodoxæ fidei contrarium.

*At inquires. Si humanitas Christi caret aliqua perfectione naturali, etiam pertinente tantum ad hypostasim humanam, etiam in statu violento. R. neg. Nam multò melius est humanitati Christi, esse naturam personæ divinæ, quàm habere propriam personalitatem; & in Verbo subsistere, quàm subsistere in se, nec sui juris esse, sed Verbi. Nam ut rectè ait S. Bonaventura in 3. dist. 5. art. 2. q. 2. *Natura assumpta in Christo, eo ipso est nobilior, quòd in nobiliori persona subsistitur, quia non in persona creata, sed in persona increata: unde ordinatio ad dignius, quamvis auferat rationem suppositionis, tamen non auferit dignitatis proprietatem. Melius enim est subesse superiori, quàm præesse alicui inferiori: sicut perfectior est anima, cum possidet ad Deo, quàm cum possidet res creatas: & melius nubitur Virgo nobilis, cum contrahit matrimonium cum Rege, cui subsistit, quàm cum contrahit cum rustico, cui præsit.**

De Unione hypostatica.

ARTICULUS I.

Quid sit unio hypostatica.

U Nionem hanc explicari non posse, docet S. Thomas opusculo 3. cap.6. *Quia, inquit, secundum quantitatem virtutis, quam Deus exerceat in creaturam, magis & minus dicitur creatura uniri, patet quod cum efficacia divina virtutis humano intellectui comprehendere non possit, sublimiori modo Deus potest creatura uniri, quam intellectus humanus capere possit. Quodam ergo incomprehensibili & ineffabili modo dicimus Deum unitum esse humanam naturam in Christo, non solum per inhabitationem, sicut in aliis Sanctis, sed quodam modo singulari, ita quod humana natura esse quodam Filii Dei natura, ut Filius Dei, qui ab eterno habet naturam divinam à Patre, ex tempore per assumptionem mirabiliter habeat humanam naturam ex genere nostro.*

Hanc tamen hypostaticam unionem explicare ag-
greditur lib.4. contra gentiles cap.41. ubi inter alia
hæc habet : *Nihil igitur prohibet , secundum hanc
modum ponere unionem humana nature ad Verbum :
quod humana natura sit quasi Verbi instrumentum ,
non separatum , sed conjunctum .* Sed hæc non suffi-
ciunt : nam humanitas quidem Verbo unita esse in-
telligitur , hoc ipso quod intelligitur esse instrumen-
tum illius , non separatum , sed conjunctum : at ul-
terius supereest explicandum id , quo formaliter huma-
nitas Verbo conjungitur , & quod est ipsa unio hy-
postatica .

Eandem itaque explicationem paulò aliter tentat S. Doctor 3. p. q. 2. a. 7. in O. ubi sic loquitur: *Dicendum quod unio, de qua loquimur, est relatio quedam, quæ confideratur inter divinam naturam & humanam, secundum quod conveniunt in una persona Filii Dei.* Sed neque hæc explicatio sufficit: nam rectè quidem dicitur, divinitatem & humanitatem in Verbo unitas esse, eo ipso quòd conveniunt in persona Verbi; at non dicit S. Thomas id, quò formaliter conveniunt, & in esse personali Verbi indivisæ & indiscretæ sunt, quod tamen est ipsa unio hypostatica.

Alii dicunt unionem hypostaticam nihil aliud esse,

quàm ipsam Verbi divinitatem & humanitatem, prout se ipsis formaliter faciunt unam personam compositam. Sed hi primò supponunt falsum, nempe aliquid tertium componi ex divinitate Verbi & humanitate. 2. Confundunt unionem cum unitate, vel, si vis, afferunt unionem absolutam, de qua non agitur, & quæ aliud non est, quàm abstractum metaphysicum totius, ex pluribus constituti; afferunt, inquam, unionem absolutam pro unionem relativa, hoc est, pro unionem extremorum ad invicem, de qua quæstio est, & quam supponit unio absoluta: prius enim est humanitatem uniri cum divinitate Verbi, & vicissim; quàm humanitatem & divinitatem Verbi, se ipsis componere aliquid tertium substantiale, dato quod componant.

Docent alii, unionem hypostaticam nihil aliud esse, quam humanitatem prout terminatur à Verbo, & ipsum Verbum, prout terminat humanitatem. At hi per to humanitatem terminari substantialiter à Verbo, vel intelligunt, humanitatem à Verbo reddi incommunicabilem, vel intelligunt humanitatem à Verbo compleri ultimò substantialiter. Sed utrovis modo intelligant, prius est humanitatem uniri Verbo, quam ab eo terminari: Verbum enim non potest reddere humanitatem incommunicabilem, aut eam ulterius complere substantialiter, quin prius unjatur illi.

Alii volunt unionem hypostaticam esse modum quendam substantialem, à Verbo & humanitate realiter distinctum, & in humanitate receptum, quo humanitas Verbo unitur formaliter. At hi non unionis hypostaticæ ideam, sed verba tantum dant.

Durandus in lib. 3. dist. 5. quæst. 2. num. 8. significat, unionem hypostaticam esse novum essendi modum naturæ humanæ. Bene quidem : sed quæritur, quis sit ille novus essendi modus ? Explicat ipse, sed obscuretur num. 11. his verbis ? *Restat ergo, unionem sic fuisse terminatam ad unum in persona, vel subsistentia, quod tota personalitas, vel subsistentia est a persona & natura divina; humana vero solius inexistit, & quantum ad hoc degenerat in accidens, licet sit vera subsistentia.*

Unus ex omnibus præsentem difficultatem enucleatius explicasse videtur Scotus in 3. dist. 1. q. 1. ubi ait 1. Unionem hypotaticam non esse aliquid absolutum, quia, inquit, *unio non intelligitur ad se.* 2. Unionem hypotaticam esse relationem aliquam: *Cum non sit nihil,* inquit, *saltem dicitur unio relationem.* 3. Hanc relationem non esse communem utrique extremo, & quæ in utroque sit ejusdem rationis, qualis est similitudo: nam *persona*, inquit, *assumens, nullam habet relationem realem ad naturam creatam.* 4. Itaque hanc unionis hypotaticæ relationem esse relationem disjunctantæ, realem, existentem in natura assumpta, cui nulla relatio realis correspondet ex parte personæ assumptis, atque ita relationem hanc esse relationem subordinationis, & dependentiæ in natura assumpta ad personam assumptam.

5. Hanc relationem subordinationis & dependentiæ esse rationis alterius & diversæ ab omni dependentiæ & subordinatione causati ad causam, & causati posterioris ad causatum prius. *Non est autem*, inquit, *ordinis causati ad causam*, quia illa est communis ad totam Trinitatem; neque *causati posterioris ad causatum prius*, quia Verbum non est aliquid causatum, &c. 6. Hanc relationem subordinationis & dependentiæ, quam natura assumpta ad personam assumptam habet, simillimam esse subordinationi & dependentiæ, quam accidens habet ad subjectum. Pro quo

Distinguit duplicem habitudinem accidentis ad subiectum. Prima est, ut informatum ad informatum; secunda vero ut natura posterioris ad naturam prius, à quo dependet, non tamen ut à causa etiam materiali, nisi quatenus informat ipsum. Prima, habitudine est dependentia subiecti ad accedens, & arguit in subiecto imperfectionem. Secunda vero est habi-